

פרשת וארא

והפליתי ביום ההוא את ארץ גושן אשר עמי עומד עליה לבלתי היות שם ערב (ח, יח)

הנה בטעם הדבר שנתיחדה ההפלאה בין ישראל למצרים במכת ערוב יותר מהמכות הקודמות, ביאר המהרי"ל דיסקין על התורה, דזאת משום שמכות צפרדע וכינים היו ע"י בריות מיוחדות שנבראו לצורך המכה, ולכן לא היה ניכר כ"כ ההפלאה במה שהיתה המכה במצרים ולא בישראל, אבל במכת ערוב לא היה בריאה חדשה של ערוב, אלא כל החיות מכל העולם נתקבצו למצרים והיכו בהם, ונמצא שניכר היה ההפלאה במה שלא נכנסו החיות לארץ גושן, אלא עברו סביבה כדי להיכנס לארץ מצרים.

וכך מבואר במדרש הגדול, אמר לו הקב"ה למשה צא השדה וקרא לחיות רעות, ואמור להם מיום שבראתי אתכם התקנתי אתכם ליום זה, מחר עשו אחוה זה עם זה ובואו כולכם בערבוביא ושחתו את ארץ מצרים.

ומבואר שלא היתה בריאה חדשה של חיות טורפות, אלא שקרא משה לכל החיות שבעולם שיבואו לארץ מצרים, וכך הוא הלשון בשפתי כהן, הנני משליח את הערוב, היתה מכת ערוב ע"י הקב"ה, לפי שהחיות רעות יש להם גבול ששם דירתם, ואין להם רשות לצאת חוץ לתחום, אלא במאמרו של הקב"ה. ומבואר גם בדבריו שבאו החיות הרעות שבכל העולם.

אלא דצ"ע מדברי רש"י (ח, כז) שכתב, 'ויסר הערוב, ולא כתיב ביה מתו כמו שמתו הצפרדעים, שאם מתו יהיה להם הנאה בעורותיהם', וצ"ע דמה"ת שימותו כמו הצפרדעים, הרי הצפרדעים שהינם בריאה חדשה לצורך המכה, א"כ כיון שנגמרה המכה אין להם קיום ועליהם למות, אבל הערוב שהינם חיות קיימות שבאו מהעולם כולו, א"כ כיון שנגמרה המכה עליהם לחזור למקומם, ולמה להמיתם.

מקור: רבי דוד כהן שליט